

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/170/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313210236
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8313210236.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu EOS KSI Česká republika, s.r.o., Novodvorská 994, Praha, IČO: 25 117 483, právne zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, proti žalovanému T. X., nar. XX. X. XXXX, XXX XX L. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, 080 01 Prešov, právne zast. JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou, o zaplatenie 117 322,45 Kč s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 11C 38/2014-146 takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e sa rozsudok a vec sa v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 117.322,45,- Kč spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,75% ročne zo sumy 88.749,60,- Kč od 2. 10. 2010 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 273 Eur a trov právneho zastúpenia vo výške 1.729,68 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že pri svojom rozhodovaní aplikoval hmotné právo platné v Českej republike ku dňu uzavretia zmluvy a len v prípade, žeby české hmotné právo v tomto znení zbavovalo žalovaného ako spotrebiteľa ochrany, ktoré by mu poskytovali ustanovenia slovenského hmotného práva, bolo sa možné odchyliť od úpravy platnej v Českej republike. Z hľadiska konečného rozhodnutia vo veci samej je teda podstatné zistenie, či nároky žalobcu z úverovej zmluvy sa premlčujú v 3-ročnej, alebo 4- ročnej premlčacej dobe, a teda, či sa premlčanie posudzuje podľa ustanovení občianskeho práva alebo podľa ustanovení obchodného práva. Súd prvého stupňa uzavrel, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom, riadi sa ustanoveniami Obchodného zákonníka, vrátane dojednaní o premlčaní, preto premlčacia doba je 4-ročná a nie 3-ročná, ako tvrdil vedľajší účastník. Preto pri aplikácii 4- ročnej premlčacej doby nároky žalobcu v preskúmvanej veci nie sú premlčané, nakoľko žaloba bola na súd doručená faxom dňa 12.07.2013, pričom zostatok úveru sa stal splatným dňa 16.07.2009. Teda nasledujúcim dňom začína plynúť premlčacia doba, t.j. od 17.07.2009, ktorá vzhľadom na to, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah, je 4-ročná, a teda uplynula dňom 16.07.2013. Žaloba bola podaná včas, preto súd podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na úhradu žalobou uplatnenej sumy.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie vedľajší účastník na strane žalovaného, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolateľ v odvolaní poukázal na to, že vzniesol námietku trojročnej premlčacej

lehoty, pričom prvostupňový súd neaplikoval ním vznesenú námietku trojročnej premlčacej lehoty, na ktorú odvolateľ poukázal. Zároveň poukázal v odvolaní na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. 11. 2013 č. k. 21Co 79/2013.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby podané odvolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad § 212 O.s.p. a zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie ani na zmenu napadnutého rozsudku.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Sb. Občianskeho zákonníku (ďalej „Obč. zák.“) spotrebiteľskými smlouvami jsou smlouvy kupní, smlouvy o dílo, případně jiné smlouvy upravené v části osmé tohto zákona pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel.

Podľa § 55 ods. 2 Obč. zák. ujednání ve spotřebitelských smlouvách ve smyslu § 56 se považují za platná, pokud se spotřebitel nedovolá jejich neplatnosti (§ 40a). Ovlivňuje li však také ujednání přímo i další ujednání smlouvy, může se spotřebitel dovolat neplatnosti celé smlouvy.

Podľa § 56 ods. 1 Obč. zák. spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.

So zreteľom na ustanovenia Občianskeho zákonníku možno uzavrieť, že účastníci uzavreli dňa 4. 10. 2007 spotrebiteľskú zmluvu. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je zmluvou typovou a že žalovaný nepoužil predmet plnenia na podnikanie. Rovnako by nemali existovať pochybnosti, že pôvodný veriteľ je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. Postúpeniu pohľadávky sa povaha predmetnej právnej veci ako spotrebiteľskej nezmenila.

Niet žiadneho dôvodu, aby na predmetnú právnu vec spotrebiteľskej povahy nemala dopadať právna ochrana vyplývajúca z ust. § 56 OZ. Odvolací súd považuje spotrebiteľské zmluvy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom (B2C, bussinessman to consumer) a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne vzťahy. Prvostupňový súd na posúdenie vznesenej námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka použil obchodnoprávnu úpravu s tým, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom a vrátane dojednaní o premlčaní sa preto aplikuje 4 ročná premlčacia doba.

Odvolací súd s týmto názorom súdu prvého stupňa absolútne nesúhlasí.

Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekventovanejšie občianskoprávne vzťahy.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5MCdo 20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61Cb 221/09). Základ vnútroštátnej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa v Českej republike predstavuje ust. § 51a a nasl. Občianskeho zákonníka. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s § 56 ods. 1. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

Odvolací súd sa preto nestotožňuje s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale obchodného práva.

V tejto súvislosti odvolací súd pripomína judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy v nevýhodnejšom postavení tak z dôvodu sťaženej vyjednávacjej pozície, ako aj z dôvodu informovanosti (C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editoriale, C. Monstanza Claro C-76/10 POHOTOVOSTĚ a iné). Niet dôvod nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľov vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo a prehnane chrániť dodávateľa, ktorý sám zmluvu koncipoval, resp. postupníka jeho pohľadávky a odsúval uplatnenie práva na súde.

Predmetná vec sa týka práva Európskej únie (Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; ďalej „Smernica“). Treba však povedať, že ak sa neberie do úvahy výber programu a podpis, tak spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii je zjavná a viacero rozhodnutí Súdneho dvora na to poukazuje (napr. rozsudok C-168/05 Monstanza Claro, bod 25, 26, 27). Odvolací súd sa s názorom prvostupňového súdu nestotožňuje a ako už uviedol, postavenie spotrebiteľa nie je prípustné zhoršiť oproti právnej úprave v Občianskom zákonníku a vrátane zmluvy o úvere, ktorý odvolací súd nespochybňuje, že je absolútnym obchodom. V rámci kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút sa však použije občianskoprávna úprava. Treba pripomenúť, že ide o formulárovú zmluvu, ktorej predformulované zmluvné podmienky spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť.

V súvislosti s aplikáciou Občianskeho zákonníka v súvislosti s námietkou premlčania v spotrebiteľských veciach odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 14/2014.

Keďže prvostupňový súd sa odchyľil od aplikačnej praxe Krajského súdu v Prešove a svoje rozhodnutie, resp. dôvody odchylenia žiadnym spôsobom neodôvodnil, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a nepreskúmateľným rozhodnutím sa účastníkom konania odníma právo konať pred súdom, čo je dôvodom pre jeho zrušenie podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

V súvislosti s namietaným právom vedľajšieho účastníka podať odvolanie za účastníka konania, na strane ktorého v konaní vystupuje, odvolací súd len poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Najvyššieho súdu SR, konkrétne uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 2Obdo 27/12, podľa ktorého vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, teda má v zásade právo podať odvolanie aj dovolanie. Táto procesná legitímácia na podanie odvolania a dovolania je však obmedzená účastníkom, na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie a dovolanie prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník, na stranu ktorého sa pripojil. V prípade, že tento účastník nemá procesnú legitímáciu na podanie odvolania a dovolania, nemôže ju mať ani vedľajší účastník. V opačnom prípade by sa vedľajšiemu účastníkovi priznalo viac procesných práv, než má účastník, na ktorého strane vystupuje. Vedľajší účastník môže podať odvolanie a dovolanie aj vtedy, ak odvolanie a dovolanie podal účastník. Ak podá odvolanie a dovolanie len vedľajší účastník, môže ho podať len v tom prípade, ak hlavný účastník s takýmto úkonom vyjadrí súhlas.

V prípade, že účastník odmietne dať súhlas k odvolaniu a dovolaniu vedľajšieho účastníka, je odvolanie a dovolanie vedľajšieho účastníka bez tohto súhlasu právne neúčinné.

Z už uvedeného vyplýva, že akýkoľvek úkon v konaní vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje. Z tejto dikcie nemožno jednoznačne odvodiť, že úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým nesúhlasí hlavný účastník, bude automaticky zo strany súdu zamietnutý. Nasvedčuje tomu dikcia § 93 ods. 4 O.s.p. „posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností“. Z tejto dikcie možno vyvodíť, že súd bude úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým nevyslovil súhlas hlavný účastník, posudzovať so zreteľom na všetky okolnosti prípadu. Môže sa totiž stať, že takýto úkon bude vlastne hlavnému účastníkovi na prospech, v tom prípade môže súd zväžiť, že takýto úkon vykoná, a to napriek nesúhlasu hlavného účastníka.

So zreteľom na uvedené potom odvolanie vedľajšieho účastníka možno hodnotiť so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, že je žalovanému na prospech.

Po vrátení veci prvostupňový súd bude postupovať v naznačených intenciách, pričom je viazaný právny názorom odvolacieho súdu vyslovený v odôvodnení tohto uznesenia.

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.